

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 maja 2014 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie II Wydział Cywilny – Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Sądu Okręgowego Przemysław Grochowski (spr.)

Sędzia Sądu Okręgowego Dariusz Iskra

Sędzia Sądu Rejonowego del.do SO Marta Postulska-Siwiek

Protokolant Emilia Trąbka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 15 maja 2014 roku w Lublinie

sprawy z powództwa Przedsiębiorstwa Produkcyjno Handlowo – Usługowego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B.

przeciwko W. J.

o 15.522,26 złotych z ustawowymi odsetkami

na skutek apelacji pozwanego W. J. i powoda Przedsiębiorstwa Produkcyjno Handlowo – Usługowego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B. od wyroku z dnia 26 listopada 2013 roku w sprawie I C 11/11 Sądu Rejonowego w Białej Podlaskiej

I. z apelacji powoda : zmienia zaskarżony wyrok w jego punkcie II, III, V i VI w ten sposób, że :

1/ zasądza od pozwanego W. J. na rzecz powoda Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Handlowo-Usługowego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B. kwotę 1.389,53 (tysiąc trzysta osiemdziesiąt dziewięć złotych pięćdziesiąt trzy grosze) z ustawowymi odsetkami od dnia 14 sierpnia 2010 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 3.194 Trzy tysiące sto dziewięćdziesiąt cztery złote) tytułem zwrotu kosztów procesu,

2/ obciąża pozwanego W. J. kwotą 68,84 (sześćdziesiąt osiem złotych osiemdziesiąt cztery grosze) z tytułu poniesionych w sprawie przez Skarb Państwa wydatków, którą pokryć z zaliczki uiszczonej przez pozwanego W. J. i zaksięgowanej pod pozycją sum depozytowych nr (...),

3/ zwraca pozwanemu W. J. kwotę 231,69 (dwieście trzydzieści jeden złotych) tytułem nierozchodowanej zaliczki zaksięgowanej pod pozycją sum depozytowych nr(...);

II. oddala apelację pozwanego;

III. zasądza od pozwanego W. J. na rzecz powoda Przedsiębiorstwa Produkcyjno Handlowo – Usługowego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B. kwotę 1.270 (tysiąc dwieście siedemdziesiąt złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSO D.Iskra SSO P.Grochowski SSR del.do SO M.Postulska-Siwiek

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy w Białej Podlaskiej :

I. zasądził od pozwanego W. J. na rzecz powoda Przedsiębiorstwa Produkcyjno Handlowo Usługowego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B. kwotę 14010,47 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 27 sierpnia 2010 roku oraz kwotę 122,26 złotych z odsetkami ustawowymi od dnia 19 listopada 2010 roku;

II. oddalił powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądził od pozwanego W. J. na rzecz powoda Przedsiębiorstwa Produkcyjno Handlowo Usługowego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B. kwotę 2601,65 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV. obciążył pozwanego W. J. kwota 699,47 złotych z tytułu poniesionych wydatków, która nakazał pokryć z zaliczki zaksięgowanej pod pozycją (...) i przeksięgować na konto dochodów Sądu Rejonowego w Białej Podlaskiej;

V. nakazał ściągnąć od powoda Przedsiębiorstwa Produkcyjno Handlowo Usługowego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 68,84 złote tytułem poniesionych wydatków;

VI. polecił zwrócić z kasy Sądu Rejonowego w Białej Podlaskiej pozwanemu W. J. kwotę 300,53 złotych zaksięgowaną pod pozycją (...).

Jako przesłanki swojego rozstrzygnięcia wskazał, że powód domagał się od pozwanego kwoty 15522,26 zł. złotych z ustawowymi odsetkami od kwot 1389,53 zł. od dnia 14 sierpnia 2010 r. do dnia zapłaty, 14010,47 zł. od dnia 27 sierpnia 2010 r. do dnia zapłaty oraz 122,26 zł. od dnia wytoczenia powództwa z tytułu należności za sprzedaną pozwanemu paszę dla drobiu z odroczonym 75 –dniowym terminem zapłaty, co zostało stwierdzone podpisanymi przez pozwanego fakturami nr (...). Należność z pierwszej z nich została częściowo uregulowana w wysokości 11764,60 zł. Pozwany wnosi o oddalenie powództwa podnosząc na podstawie art. 560§1 i 2 kc zarzut z rękojmi i wnosił o obniżenie ceny za paszę oraz zarzut potrącenia dochodzonej kwoty z kwotą 28964 zł z tytułu szkody poniesionej wskutek sprzedaży szkodliwej paszy oraz z uwagi na niezgodność dostarczonej paszy z umową, która przewidywała uzyskanie z 1,8 kg paszy 1 kg masy ciała hodowanego drobiu, zaś zużycie paszy i jej skład nie odpowiadały warunkom umowy, bowiem zużycie wyniosło nie 1,8 kg przyrostu masy ciała a 2,26 kg, gdyż przy zużyciu 77 ton paszy uzyskał 34064,4 kg żywca, zatem zużycie paszy było o 15669,624 kg większe niż powinno zgodnie z umową. Na doznaną szkodę złożyła się różnica między masą jaką powinna przynieść hodowla a uzyskaną wynosząca 8712,6 kg, co, przy średniej cenie żywca 3,39 zł spowodowało stratę w wysokości 31278,23 zł, a także strata spowodowana uzyskaniem gorszej 2 i 3 klasy drobiu z uwagi na złą paszę i gorszy wzrost kurcząt kurczęta, w wyniku czego pozwany otrzymał za nie niższą cenę w wysokości 3 zł – 3,113, podczas gdy cena za kurczaki wynosiła w Grupie A. 3,39 zł; szkoda po stronie pozwanego zatem przekroczyła kwotę 34064,40 zł. Z ustaleń poczynionych przez Sąd, wiosną 2010r. przedstawiciel handlowy Przedsiębiorstwa Produkcyjno Handlowo Usługowego (...) spółki z o.o. w B. - A. T., przedstawił W. J., zajmującemu się w ramach działalności rolniczej hodowlą drobiu, ofertę sprzedaży paszy. Do spotkań między nimi doszło kilkakrotnie. W trakcie prowadzonych rozmów A. T. wskazywał, że z 1,8 kg proponowanej paszy, można uzyskać 1kg przyrostu masy ciała kurcząt, w przypadku zaś przekroczenia tej normy u innych hodowców, dochodziło do porozumienia między nimi a firmą. Poruszano również kwestie dotyczące czynników wpływających na hodowlę. Rozmowy prowadzone były w okresie przygotowań do kolejnej hodowli. Świadkiem jednej z nich był M. M.. Ostatecznie, W. J. zgodził się na zakup paszy produkowanej przez PPHU (...), wniósł jedynie o wydłużenie terminu płatności o 75 dni. A. T. wyraził zgodę, strony ustaliły ustnie ilość paszy którą nabędzie hodowca, terminy dostawy i zapłaty oraz cenę. W umówionych terminach, producent rozpoczął dostarczanie paszy W. J.. W dniu 30 maja 2010 roku dostarczył kolejną partię 12900 ton paszy BK-Starter, seria produkcji (...), na którą wystawił fakturę na kwotę 13154,13 zł., z terminem płatności do dnia 13 sierpnia 2010 r. Podobnie jak do innych dostaw tak i do tej był dołączony certyfikat jakości, określający min. jej skład w tym maksymalną ilość sodu na 0,17%. Po tej dostawie kurczęta zaczęły mieć biegunkę, dużo piły, zaczęły się ich upadki. W. J. zgłosił się wówczas do Gabinetu Weterynaryjnego (...), w którym

zalecono mu w dniu 1 czerwca 2010 r. stosowanie min. antybiotyków , przeprowadzono sekcję padłych ptaków i zalecono zbadanie paszy pod kontem zawartości soli z uwagi na podejrzenie zatrucia solą. Stwierdzono wówczas min. odwodnienie zwłok, obrzęk nerek, ich bledź, przekrwione jelita. Jednocześnie , W. J. zgłosił telefonicznie do PPHU (...) reklamację, wskazując na wadliwość otrzymanej paszy. Doszło wówczas do rozmów między przedstawicielami producenta w tym B. M. a hodowcą oraz odwiedzin w miejscu hodowli. Przedstawiciele producenta, odebrali wówczas nie zużytą ilość paszy . Wystawiona została w związku z tym, w dniu 11 czerwca 2010 r. , do faktury VAT Nr (...) ,faktura korygująca nr (...) z zmniejszającą zobowiązanie nabywcy o kwotę 6831,99 zł . W miejsce zabranej paszy , producent dostarczył nową paszę. Po nowej paszy i stosowaniu lekarstw , stan drobiu poprawił się. Dnia 14.06.2010 roku W. J. zlecił Uniwersytetowi Przyrodniczemu w S. Wydziałowi Przyrodniczemu, Instytutowi (...) i (...) (...) zbadanie nienaruszonej próbki paszy starter z partii 12900 ton oznaczonej symbolem (...), otrzymanej od pracownika producenta, na zawartość w niej sodu . Po przeprowadzonym badaniu ustalono , że zawartość soli w paszy wynosi 0,62 % O powyższym wyniku W. J. poinformował producenta. Ten zlecił wykonanie badania próbki paszy oznaczonej symbolem (...) ,dnia 22 czerwca 2010 r. (...) Laboratorium (...) sp z o.o. w N. , które wykazało, że zawartość soli w tej paszy wynosi 0,48%.W dniu 12 czerwca 2010 r. producent dostarczył kolejną partię paszy- 13880 ton BK –Grower seria produkcji (...), do której dołączył certyfikat jakości, określający min. jej skład, w tym maksymalną ilość sodu na 0,16 % .Na powyższą okoliczność wystawił fakturę VAT nr (...) na kwotę 14010,47 zł. z terminem płatności określonym na dzień 26.08.2010 r. . Po wprowadzeniu przez W. J. , dostarczonej paszy, problemy z hodowla ponownie wystąpiły , pojawiła się biegunka i zwiększyło się zużycie wody. W. J. jednak w dalszym ciągu kontynuował dokarmianie drobiu tą paszą, do całkowitego jej zużycia. Ponownie zaaplikowano lekarstwa, po których nastąpiła poprawa. Dostawy paszy zgodnie z umową były kontynuowane , producent wystawiał za każdą dostawę fakturę w tym: nr (...) na kwotę 7994,45 płatną 5.08.2010 r. uregulowaną 11.08.2010 r. w wysokości 98,62 zł. i w kwocie 7895,83 zł. w dniu 24.08.2010r. , nr (...) na kwotę 7280,66 płatną 16.08.2010 r., uregulowaną 24.08.2010 r. w wysokości 7273,48 zł. i w kwocie 7,18 zł. w dniu 02.09.2010r. , nr (...) na kwotę 9589,30 płatną 21.08.2010 r. uregulowaną dnia 2.09.2010 r. w całości, nr (...) na kwotę 9651,68 płatną 02.09.2010 r. uregulowaną w całości . Dnia 28 .09. 2010 r. dostawca, w związku z opóźnieniem w terminie płatności, wystawił notę odsetkową na kwotę 12226 zł. i wezwał nabywcę do uregulowania należnych odsetek. Wyliczona kwota nie została uregulowana. Przy każdej dostawie paszy , pracownik producenta pobierał dwie próbki paszy, jedną pozostawiając W. J.. Wyhodowany drób w ilości 90103 kg W. J. zbył w (...) S.A. Oddziału w D. za kwotę 30 096,79 zł., na co wystawiono fakturę VAT nr (...) w dniu 23.06.2010 r. Sprzedaży pozostałego drobiu dokonał w Ubojni (...) w dniu 27 czerwca 2010 roku w ilości 7,3 ton za kwotę 24090 zł. , na powyższa okoliczność wystawiono fakturę VAT nr (...), dnia 29 czerwca 2010 roku w ilości 7,4 ton za kwotę 24420 zł. , na co wystawiono fakturę VAT nr (...), dnia 4 lipca 2010 roku w ilości 7,5 ton za kwotę 24750 zł. , na co wystawiono fakturę VAT nr (...), dnia 5 lipca 2010 roku w ilości 2,4 ton za kwotę 7950 zł. , za co wystawiono fakturę VAT nr (...). Dnia 31 lipca 2010 r. W. J. zażądał od producenta korekty kwoty zadłużenia o 15 tys. zł. wskazując, że przedstawiciel firmy zagwarantował mu zużycie 1,80 kg paszy na 1 kg masy ciała , w rzeczywistości wyszło mu 2,26 kg na 1 kg. Wskazywał w nim również na zatrucie ptactwa solą. Dnia 10.09.2010 roku W. J. zlecił Wojewódzkiemu Inspektoratowi Weterynaryjnemu w S. Zakładowi (...) w W. zbadanie próbki paszki G. - wielkość partii 13880 kg na zawartość w niej sodu , po przeprowadzeniu którego ustalono , że wartość soli wynosi 0,60%. Badana próbka była nienaruszona. Pismem z dnia 23 września 2010 r. , W. J. ponownie poinformował producenta o wadliwości dostarczonej paszy w postaci przekroczenia wartości soli oraz o zużyciu większej ilości paszy niż wskazywał to jego przedstawiciel handlowy. Pismo o podobnej treści przesłał producentowi paszy ponownie w dniu 5 października 2010 r. informując ,że jest gotowy zapłacić za dostarczoną paszę kwotę 11758,03 zł. , postać kwotę w wysokości 15400 zł. jest stratą , którą poniósł w związku z przekroczeniem ilości paszy ponad gwarantowaną normę. Na poczet faktury (...) W. J. uiścił kwotę 11764,60 zł. Warunki hodowlane u W. J. spełniały wymagania weterynaryjne w zakresie minimalnych warunków utrzymania zwierząt oraz higieny produkcji. Ustalenia Sądu znajdowały oparcie w dokumentach zgromadzonych w sprawie oraz przeprowadzonych dowodach osobowych, jak też opinii biegłych wywołanych w toku procesu. Dowody te uznał Sąd za wiarygodne za wyjątkiem części zeznań pozwanego, w których twierdził, że przedstawiciel powoda świadek A. T. udzielił mu gwarancji określonego przyrostu masy drobiu, obdarzając wiarą zeznania tego świadka, z których wynikało, że jedynie wspominał o takim przyroście i wynikach w innych obiektach hodowlanych. W tym zakresie , Sąd w pełni uznał zeznania tego świadka za wiarygodne, jako złożone w sposób logiczny , rzeczowy i znajdujący potwierdzenie i w zeznaniach B. M. i pozwanego. Z zeznań pozwanego wynika nadto, że świadek wskazywał mu , jakie uzyskuje się wyniki w przyroście masy ciała ptaka przy

zużycia określonej ilości paszy, a zatem w tej części ich zeznania są zgodne jednakże dodał, że wytwórnia bierze na siebie odpowiedzialności za przekroczenie gwarantowanej normy. Jednakże w tej części, zeznania pozwanego uznał Sąd za niekonsekwentne, gdyż wyjaśnieniach informacyjnych twierdził, że świadek gwarantował takie określone zużycie paszy na konkretny przyrost masy ciała, przy czym w ostatecznych zeznaniach wskazał, już, że przedstawiciel firmy mówił, że firma, „bierze na siebie” zużycie ponad wskazane liczby oraz, że informował, że u innych hodowców zdarzały się przekroczenie zużycia paszy, ale wówczas hodowcy z firmą dochodzili do porozumienia. W związku z tym, on uznał, że Firma reprezentowana przez świadka, przyjmuje odpowiedzialność ponad wskazywane mu zużycie paszy. Nie pozostaje to w sprzeczności z zeznaniami wspomnianego świadka, pozwany bowiem mógł wyciągnąć wnioski z takich wypowiedzi przedstawiciela producenta i podobne wrażenie odniósł M. M., który wprawdzie stwierdził, że to A. T. mówił, że przejmuje odpowiedzialność na siebie w przypadku przekroczenia określonego zużycia paszy. Powyższe jedynie mogło potwierdzać, w ocenie Sądu, że strony tak naprawdę nie podjęły żadnych konkretnych rozmów czy ustaleń w zakresie odpowiedzialności powoda co do zużycia paszy ponad określone normy. Sąd uznał za wiarygodne również zeznania stron procesu. Podawane przez osobę przesłuchiwaną w charakterze powoda okoliczności w znacznej części znajdowały potwierdzenie w zeznaniach czy to A. T., czy to B. M. czy też samego pozwanego. Nie doszukał się Sąd także powodów, by odmówić wiarygodności również zeznaniom pozwanego. Na tym tle nie podzielił Sąd twierdzeń strony powodowej, że dostarczana pasza była zgodna z certyfikatem jakości, i, że wskazana zawartość soli w dostarczonej pozwanemu paszy nie wpłynęła pozytywnie na stan zdrowia drobiu i w efekcie na przyrost ich masy ciała, bowiem pozostawało to w sprzeczności z opiniami biegłego P. L. i Państwowego Instytutu (...), Zakładu (...) w P. oraz zeznań świadka – lekarza weterynarii S. B.. Każdy ze wskazanych dowodów wprost wskazywał, jakie stężenie soli w paszy jest dopuszczalne dla drobiu w wieku hodowanym przez pozwanego – P. Listos-0,3-04%, Państwowy Instytut (...), Zakład (...) w P.-0,4%, oraz, że przekroczenie każdej z nich może doprowadzić do zatrucia ptaka solą, może być dla niego toksyczne a niewątpliwie może wpływać na przyrost masy ciała drobiu. Żaden ze wskazanych dowodów nie wykluczył, iż drób pozwanego uległ zatruciu solą, szczególnie, że występujące u niego objawy chorobowe, przy takim zatruciu występują. A biorąc pod uwagę, że hodowla pozwanego, podlega stałym kontrolom pod względem spełnienia wymogów weterynaryjnych, zdrowotnych, hodowlanych, nie ma podstaw do twierdzenia, że pozwany nie zapewnił hodowli niezbędnych warunków w tym odpowiedniego dostępu do wody, wentylacji, co mogło doprowadzić do zatrucia solą nawet gdyby normy nie były przekroczone.

W związku z powyższy Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, że między powodem PPHU (...) Spółką z o.o. w B. a pozwanym W. J. prowadzącym hodowlę drobiu doszło do zawarcia umowy na dostawę paszy. Powód dostarczał wielokrotnie pozwanemu pasze, na potwierdzenie czego wystawiał faktury VAT, podpisywane przez pozwanego. Dnia 30 maja 2010 r. wystawił on fakturę VAT nr (...) za dostawę 12900 ton paszy BK-Starter na kwotę 13154,13 zł. oraz z dnia 12 czerwca 2010 r. fakturę VAT nr (...) za dostawę 13880 ton paszy BK-Grower na kwotę 14010,47 zł. Powód, w związku z zareklamowaniem paszy, na którą wystawił fakturę VAT nr (...), odebrał nieużytą część paszy i wystawił w związku z tym w dniu 11 czerwca 2010 roku fakturę VAT korygującą nr (...) na kwotę 6831,99 zł. Pozwany z tytułu faktury VAT nr (...) uregulował kwotę 11764,60 zł. Biorąc zatem pod uwagę wysokość należności z faktury VAT nr (...) po korekcie fakturą nr (...), ((...),(...)) oraz wysokość kwoty uiszczonej przez pozwanego na poczet faktury VAT nr (...) -11764,60 zł stwierdził Sąd, że cała kwota ze wspomnianej faktury została przez pozwanego uregulowana, powództwo zatem co do kwoty 1389,53 zł. należało oddalić. W miejsce zabranej przez pozwanego paszy z faktury VAT nr (...), została wprawdzie przywieziona nowa dostawa, jednakże, strony nie wskazały żadnych zasad rozliczenia tej wymienionej dostawy, ani żadnych dokumentów, ani czy wartość tej nowej dostawy uwzględnia, mimo faktury korygującej, kwota zawarta w fakturze nr (...). W związku z tym w zakresie orzekania co do należności pozwanego z powyższej faktury, Sąd oparł się na okolicznościach bezspornych opartych na dokumentach w postaci wspomnianej faktury i faktury ją korygującej. Dostawa objęta fakturą (...) z dnia 12 czerwca 2010 r. na dostawę 13880 ton paszy BK-Grower na kwotę 14010,47 zł. była bezsporna, podobnie jak fakt, że pozwany jej nie uregulował, Sąd zasądził zatem od niego na rzecz powoda kwotę objętą powyższą fakturą z ustawowymi odsetkami od dnia 27 sierpnia 2010 roku. Jak bowiem z niej wynika, termin płatności kwoty 14010,47 zł. upływał w dniu 26 sierpnia 2010 roku, zatem żądanie odsetek od dnia 27 sierpnia 2010 r. było zasadne na podstawie art. 481§1 kc. Nie uwzględnił przy tym Sąd Rejonowy zgłoszonego przez pozwanego roszczenia z tytułu rękojmi o obniżenie ceny o kwotę 15522,26 zł. czyli z faktury VAT nr (...) na 1389,53 zł. i z faktury VAT nr (...) na kwotę 14010,47 zł. Powód wprawdzie wykazał istnienie wady w

rozumieniu z art. 556 § 1 k.c. uznającego za wadę fizyczną, taką wadę, która zmniejsza wartość lub użyteczność rzeczy ze względu na cel w umowie oznaczony albo wynikający z okoliczności lub z przeznaczenia rzeczy, oraz gdy rzecz nie ma właściwości, o których istnieniu sprzedawca zapewnił kupującego, chociażby poprzez wykazanie, że skład paszy nie jest zgodny z umową –dołączonym certyfikatem jakości –co wynika ze złożonych, powyżej wskazanych dokumentów oraz konsekwencje dla hodowli drobiu takiego składu paszy-opinie biegłych, zeznania S. B., jednak nie wykazał, w jakim stosunku wartość paszy o prawidłowym składzie pozostaje do wartości paszy obliczonej z uwzględnieniem istniejących wad. Sąd przywołał przy tym zasadę wynikającą z treści art.6 k.c., że ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Jako że pozwany wywodził z faktu istnienia wady paszy swoje roszczenie o obniżenie jej pierwotnej ceny, zatem powinien udowodnić, że nabyta przez niego pasza z uwagi na niezgodność z certyfikatem- co sprowadza się do nadmiernej ilości soli w jej składzie, w rzeczywistości przedstawia inną wartość niż pasza, która byłaby zgodna z tym certyfikatem, a tym samym z umową łączącą strony. W związku z tym on powinien wykazać i udowodnić swoje żądanie o obniżenie ceny o konkretną kwotę i wysokość tego obniżenia, szczególnie, że powód to żądanie pozwanego kwestionował w całości. Sąd stwierdził przy tym, że w rzeczywistości, w przypadku faktury VAT nr (...) na kwotę 14010,47 zł. pozwany wnosił nie tyle o obniżenie ceny za nabyty towar, ale jej całkowite anulowanie, skoro domagał się obniżenia ceny o kwotę na którą wystawiona została ta faktura. Przy tym wskazywał Sąd, że pozwanyżytkował, jak sam zeznawał, całą paszę z dostawy objętej tą fakturą. Przy korzystaniu zaś z takich uprawnień z jakich korzysta pozwany w ramach rękojmi, obniżenia ceny można żądać w takim stosunku w jakim wartość rzeczy wolnej od wad pozostaje do jej wartości obliczonej z uwzględnieniem istniejących wad, co wynika wprost art. 560 § 3 k.c., zaś żaden przepis nie uprawnia nie tylko zresztą w ramach rękojmi, do żądania obniżenia ceny poprzez całkowicie jej umorzenia przy zupełnym zużyciu towaru. Z kolei, w przypadku zarzutu potrącenia, nie został przez pozwanego udowodniony. W piśmie z dnia 16.10.2010r., pozwany wskazywał, że zamówił łącznie od powoda 77 ton paszy. Tej okoliczności powód jednak zaprzeczył w piśmie z dnia 19.10.2012 r. Ma to o tyle znaczenie, że wartość 77 ton stanowi punkt wyjścia do wyliczenia przez pozwanego wysokości szkody. Jednakże, żaden z dowodów przeprowadzonych w sprawie, nie wskazuje, jaka ilość paszy została dostarczona pozwanemu przez powoda. Nie wynika to nawet z kserokopii pisma podpisanego przez pozwanego, a złożonego na k. 33 akt sprawy, gdzie wskazana jest ilość paszy w kilogramach wprawdzie, ale i tak w innej wysokości –większej. Pozwany nadto nie wykazał konkretnie z uwagi na jaki rodzaj paszy dostarczony przez powoda poniósł szkodę - prestarte, starter, grower czy finisz. Powód zakwestionował również wskazywaną przez pozwanego wartość kg masy ciała drobiu -3 59 zł. brutto przyjętą do wyliczenia wysokości szkody, podnosząc, że pozwany nie wykazał, że taką cenę uzyskałby od firmy (...) S.A, szczególnie, że w innej firmie – Ubojnia (...) uzyskał w tym okresie kwotę 3,11 zł. za kg mięsa, bez wykazania za jaką jego klasę. Pozwany dołączył faktury sprzedaży drobiu firmie (...) oraz Ubojnia (...) za cenę w pierwszej firmie 3,00 zł., drugiej 3113,21 za tonę. Przedłożył również faks/kserokopie zaświadczenia z logo firmy (...) z 20 maja 2011 roku, jednakże dowód ten bez żadnego usprawiedliwienia został złożony 25 maja 2011 r., już po wyznaczonym- pod rygorem utraty powoływania w dalszym toku postępowania, a następnie przedłużonym terminie, który upłynął z dniem 20 maja 2011 roku. Dowód ten zatem jako sprekludowany, nie podlegał uwzględnieniu. Nawet gdyby został uwzględniony, to pozwany nie wykazał, że całość drobiu zbyłby firmie (...), skoro, z dołączonych dokumentów, wynika, że zbycia dokonywał również w innej formie Ubojni (...), gdzie obowiązywał inne niż w (...) S.A., na co wskazywał powód, a czego nie wyjaśnił pozwany. Sąd uwzględnił natomiast roszczenie powoda o zasądzenie kwoty 122, 26 zł. z tytułu skapitalizowanych odsetek, któremu żądaniu ani opóźnieniu w spłacie należności, ani wysokości naliczonych odsetek. pozwany nie zaprzeczył. Znajdowało ono oparcie o art.481§1 kc. Również żądanie odsetek od tego roszczenia od wniesienia pozwu uznał Sąd Rejonowy za zasadne na podstawie art. 482§1 kc. Rozstrzygnięcie o kosztach procesu oparł Sąd o art. 100 kpc rozdzielając je stosunkowo, przyjmując wygraną powoda w 91.04% oraz wysokość kosztów poniesionych przez : powoda 3194 zł, pozwanego 3417 zł. Na tej zasadzie, na podstawie art. 113 ust 1ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Sąd obciążył strony kosztami sądowymi z tytułu wydatków, wynoszącymi łącznie 768,31 zł. Oraz, w oparciu o art. 84 ust.2 w zw. z art.80 ust.1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, zwrócił pozwanemu różnicę między zaliczką pobraną, a kwotą wydatkowaną w wysokości 300,53 zł.

Apelacje od tego wyroku wniosły obie strony.

Powód zaskarżył wyrok w części obejmującej rozstrzygnięcie o oddaleniu powództwa, zamieszczone w punkcie II, o kosztach procesu zamieszczone w punkcie III oraz o obciążeniu powoda kosztami sądowymi zamieszczone w punkcie V i wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego, zarzucając :

- błąd w ustaleniach faktycznych sprowadzający się do ustalenia , że pozwany uregulował w całości należność z faktury (...), podczas gdy powód zaprzeczył, by pozwany w całości zaspokoił należność z przedmiotowej faktury i nie przedstawił dowodów potwierdzających tę okoliczność;

- naruszenie art. 233§1 kpc poprzez błędne przyjęcie, że pozwany uregulował w całości należność z powyższej faktury, gdy ze zgromadzonych dowodów wynika wniosek odmienny, w sytuacji, gdy pozwany przedstawił tylko fakturę korygującą a zaniechał przedstawienia dowodów dotyczących zapłaty całości kwoty określonej w przedmiotowej fakturze,

- obrażę art.98§1 kpc poprzez obciążenia pozwanego zbyt małą kwotą z tytułu kosztów procesu i poprzez błędne obciążenie powoda częścią wydatków.

W swojej apelacji pozwany zaskarżył wyrok w części dotyczącej rozstrzygnięć uwzględniających powództwo, zamieszczonych w punkcie I, kosztów procesu, zamieszczonego w punkcie III oraz obciążenia pozwanego kosztami sądowymi, zamieszczonego w punkcie IV i wniósł o jego zmianę poprzez oddalenie powództwa w całości, zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu za obie instancje oraz poprzez nieobciążanie pozwanego wydatkami, zarzucając :

1/ obrażę przepisów art. 233§1 kpc, art.328§2 kpc oraz 230 kpc przez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego wynikająca z przyjęcia, że :

- pozwany nie udowodnił wysokości poniesionej szkody, bowiem jakkolwiek wskazał że zamówił od powoda 77 ton paszy, to powód okoliczności tej zaprzeczył w piśmie z dnia 19 października 2012 roku, podczas gdy z treści tego pisma nie wynika by powodów okoliczności tej zaprzeczył,

- pozwany nie udowodnił wysokości poniesionej szkody, bo nie udowodnił zakupu 77 ton paszy stanowiącej punkt wyjścia do wyliczenia wysokości szkody, w sytuacji gdy w aktach znajdują się faktury na zakup 12.900 kg paszy (k.14) i 13 880 kg paszy (k.15), 6.700 kg paszy oraz pismo pozwanego do powoda, w którym wprost wskazuje na zakup 77 ton paszy a zakupowi temu powód w toku procesu nie zaprzeczył (k.32), co prowadzi do wniosku, iż pozwany szkodę w tym zakresie udowodnił przynajmniej w części,

- strony nie podjęły tak naprawdę żadnych konkretnych rozmów czy ustaleń w zakresie odpowiedzialności powoda co do zużycia paszy ponad określone normy, w sytuacji gdy co innego wynika z pisma pozwanego do powoda z k.32 i co wynika wprost z zeznań pozwanego i obecnego przy ustaleniach świadka M. M.,

- zeznania pozwanego w części dotyczącej gwarantowanego zużycia paszy i odpowiedzialności za to powoda są niekonsekwentne wobec różnic zachodzących pomiędzy wyjaśnieniami składanymi w trybie informacyjnym a w zeznaniach ostatecznymi, w sytuacji gdy w wyjaśnieniach tych, (k.62-62v) oraz zeznaniach (k.297v.) pozwany potwierdził, że powód miał wziąć na siebie większe zużycie paszy;

2/ obrażę przepisu 322 kpc poprzez jego niezastosowanie;

3/obrażę art. 207§3 kpc i art.217§1 i 2 kpc wynikającą z pominięcia zaświadczenia z firmy (...) z 20 maja 2011 roku w sytuacji gdy jak wynika z daty tego pisma pozwany nie miał obiektywnie możliwości jego złożenia w dniu 20 maja 2011 roku, nadto zawarte w nim twierdzenia stanowiły rozwinięcie i doprecyzowanie twierdzeń o poniesionej szkodzie zawartych już w sprzeciwie;

4/ sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zgromadzonego materiału dowodowego wynikająca z przyjęcia, że pozwany zgłaszając zarzut z rękojmi żądał w istocie jej umorzenia w sytuacji gdy z treści zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że pozwany zakupił u powoda paszę o wartości znacznie przewyższającej kwotę 15.522,26;

5/ obrazę prawa materialnego:

- art.5 kc i 410 kc wynikająca z uwzględnienia powództwa w sytuacji, gdy z treści opinii biegłych wynika, że pasza będąca przedmiotem postępowania może niekorzystnie wpływać na produkcje zwierzęcą i stanowić zagrożenie dla zdrowia zwierząt, co oznacza, iż zgodnie z art.15 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 22 lipca 2006 roku o paszach nie powinna być wytwarzana i wprowadzana do obrotu,

- art.65 kc poprzez jego niezastosowanie i niezasadne nieprzyjęcie, że strony tak naprawdę nie podjęły żadnych konkretnych rozmów czy ustaleń w zakresie odpowiedzialności powoda co do zużycia paszy ponad określone normy.

Wnosił także o przeprowadzeniu dowodu z dokumentów w postaci faktur wymienionych w treści apelacji i załączonych do niej w formie fotokopii na okoliczność wykazania ilości i wartości paszy zakupionej przez pozwanego u powoda, podnosząc, że potrzeba ich przeprowadzenia wynika z przyjęcia, że zdaniem Sądu Rejonowego powód zakwestionował zakup przez pozwanego 77 ton paszy, podczas gdy nie wynika to z treści pisma powoda a pozwany w swoim piśmie złożonym w toku procesu ilość tę wskazywał co nie zostało przez powoda na żadnym etapie postępowania zakwestionowane.

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Apelacja pozwanego nie podlegała uwzględnieniu, bowiem podnoszone w niej zarzuty nie prowadziły do podważenia zasadności objętych zaskarżeniem rozstrzygnięć.

Ustalenia dokonane przez Sąd Rejonowy w tym zakresie, ocena dowodów oraz wyprowadzone stąd wnioski zasługiwały na aprobatę i na zmiany tej oceny nie zdołały wywrzeć wpływu zarzuty zaprezentowane przez skarżącego w odniesieniu do tych zagadnień.

Wskazywana przez skarżącego argumentacja dotycząca niezasadnego zakwestionowania przez Sąd Rejonowy zakupu przez pozwanego karmy w ilości 77 ton, to nie zachodziły w materiale dowodnym podstawy do ustalenia tej okoliczności, jak też nie wskazywał ich apelujący. Nie można się ich także doszukać na tle dyspozycji art.230 kpc eksponowanego w apelacji, gdyż powód, wbrew sugestiom pozwanego, odniósł się do tej kwestii w sposób negatywny. Z pewnością nie przyznał tej okoliczności, co zwalniałoby pozwanego od powinności dowodowych na zasadzie art.299 kpc, jednakże w oparciu o treść pisma z dnia 19 października 2012 roku (k.246), gdzie powód wskazywał na bezpodstawność wyliczeniu przez pozwanego wartości szkody oraz brak oparcia jej oszacowania o rzeczywistą wagę zakupionej paszy oraz na niedostatki w materiale dowodowy w przedmiotowym zakresie, nie powstały warunki pozwalające na objęcie tej okoliczności ustalonym stanem faktycznym w oparciu o art. 230 kpc. Wskazany w apelacji wniosek dowodowy dążący do wykazania tej okoliczności uznać należało za pozostający w sprzeczności z omówionym wyżej zarzutem, bowiem nie widać konsekwencji w jednoczesnym pozostawaniu na stanowisku, że okoliczność objęta tezą dowodową nie wymagała dowodzenia z uwagi na regułę postępowania dowodowego wyrażoną w art.230 kpc oraz podjętej inicjatywie dowodowej w tym kierunku. Już z tej racji wniosek dowodowy nie podlegał uwzględnieniu. Zgłoszony on został nadto w warunkach przewidzianych w art.381 kpc, bowiem potrzeba jego zgłoszenia powstała już w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji. Usprawiedliwienie na ten temat zamieszczone w apelacji sprzeciwia się rozsądnej ocenie zdarzeń związanych z przebiegiem postępowania pierwszo instancyjnego, gdy przekaz

wynikający z treści pisma powoda z dnia 19 października 2012 roku (k.246) jest czytelny i wyartykułowany w na tyle zrozumiały sposób, by odpadała możliwość zasadnego przyjmowania poglądu lansowanego przez pozwanego, by powód nie kwestionował podawanej przez pozwanego ilości zakupionej paszy.

Myli się także skarżący wskazując, by z trzech faktur załączonych do akt sprawy miał wynikać zakup 33.480 kg, skoro jedna z nich miała charakter korygujący. Nadto, skoro odpowiedzialność powoda miała dotyczyć większej ilości paszy dostarczanej w całym ciągu procesu hodowli, nie można przyjąć do jej przypisania oraz zakresu jedynie wycinkowego elementu wyabstrahowanego od całości stosunku dostawy łączącego strony.

W odniesieniu do zarzutu niezasadnego przyjęcia przez Sąd Rejonowy niepodjęcia przez strony konkretnych rozmów lub ustaleń w zakresie odpowiedzialności powoda co deklarowanych przez powoda norm zużycia paszy, to powołane przy tym jako dowód pismo powoda zawarte na karcie 32 akt stanowić może nie tyle dowód potwierdzający tę okoliczność, ile wykazujące pogląd, jaki wyrażał pozwany na opisany tam temat; nie pozwala w związku z tym na przyjęcie uzgodnienia treści umowy w tym przedmiocie. Podobnie ocenić należy pod tym względem wartość zeznań pozwanego, który wskazywał, że na swój sposób tłumaczył sobie informacje udzielane przez przedstawiciela powoda. Z kolei w swoich zeznaniach świadek M. M. (k.64) mówił, że powód bierze gwarancję za zużycie paszy większe niż 1,8 kg na 1 kg przyrostu masy, ale też mówił, że przedstawiciel powoda dopuszczał dodatkowe jej zużycie karmy, co miały objąć gwarancją, natomiast brak jest wystawienia odpowiedniego dokumentu na rzecz pozwanego w rozumieniu art.577§1 kc. Wskazuje to dodatkowo na zasadność stanowiska Sądu Rejonowego, że nie doszło do przyjęcia przez powoda w treści umowy odpowiedzialności gwarancyjnej co do tak rozumianego ryzyka działalności hodowlanej. Ustalenia i wnioski Sądu pierwszej instancji na temat oceny okoliczności wynikających z dowodów wskazywanych w apelacji nie naruszają zasady ich swobodnej oceny, która odniesiona została do szerszego kontekstu zrekonstruowanego stanu faktycznego, nie zawiera oczywistych sprzeczności pod względem logiki lub zasad doświadczenia życiowego, w sytuacji, gdy przed zawarciem umowy na dostawę paszy miał miejsce szereg spotkań a świadek uczestniczył tylko w jednym z nich, zaś wypowiedzi przedstawiciela odnoszące się do wielu aspektów hodowli drobiu miały, według zeznań świadka A. T., charakter informacyjny, zaś zeznania pozwanego nie przytaczały jednoznacznie treści ustaleń na ten temat, które miałyby stanowić dodatkowe postanowienie umowy, a więc mające charakter niepowszedni, odbiegający od standardów umów zawieranych przez stronę powodową, co wskazywałoby na konieczność dokładnego o jednoznacznego ich zredagowania. W zeznaniach pozwanego zaś pojawiają się rzeczywiście, jak słusznie dostrzegł Sąd Rejonowy, pewną niespójność, gdy w wyjaśnieniach na karcie 62 twierdził pewnie o udzieleniu gwarancji, to w zeznaniach na karcie 297 verte informował o tym, jak zrozumiał słowa przedstawiciela powoda. Motyw tego rodzaju niepewności prawidłowo stał się przedmiotem elementu oceny materiału dowodowego przez Sąd Rejonowy a jej wyniki nie uchylają poprawności jej interpretacji.

Nie dopuścił się Sąd Rejonowy naruszenia art.322 kpc, które to uregulowanie stanowiąc o możliwości przyznania przez sąd odpowiedniej kwoty w sytuacji przeszkód w ścisłym udowodnieniu szkody w określonych kategoriach spraw, nie zwalnia powoda od obowiązków dowodowych nawet przy stwierdzonej szkodzie i wykazania przesłanek jej ustalenia, a więc jakich strat i z jakiego tytułu doznał pozwany w wyniku stosowania paszy szkodliwej dla drobiu. Z treści zarzutu nie wynika, z jakich przyczyn nie było możliwe lub utrudnione udowodnienie wysokości szkody doznanej przez pozwanego, zatem trudno jest odnieść się w sposób skonkretyzowany do pretensji podnoszonych przez skarżącego w tym przedmiocie. Nadto wątpliwa wydaje się wykładnia powołanego przepisu dopuszczająca jego stosowanie w przypadku zarzutów prawa materialnego podnoszonych przez bierną stronę procesową, skoro daje on możliwość orzeczenia wyrokiem o wysokości kwoty należnej tytułem roszczenia wskazanego w tym miejscu, co odpada w przypadku podejmowania obrony niweczącej prawo powoda do otrzymania świadczenia lub wpływającej na jego zakres, jak też w sytuacjach, gdy przedmiotem powództwa nie jest żadne z roszczeń wymienionych w omawianym unormowaniu a, jak w przypadku niniejszej sprawy, wykonanie umowy.

Zarzut nakierowany na pominięcie dowodu z dokumentu w postaci zaświadczenia firmy (...) z powodu prekluzji pozostaje bez znaczenia bowiem Sąd Rejonowy poddał go swojej ocenie i omówił jego moc dowodową i wpływ na zapadłe rozstrzygnięcie w treści uzasadnienia (k.329).

Stwierdzenie zamieszczone w uzasadnieniu wyroku o tym, że pozwany podnosząc zarzut z rękojmi dążył nie tyle do obniżenia ceny zgodnie z art.560§1kc, ile do całkowitego jej anulowania odnosi się do należności z określonej w jednej z faktur i Sąd Rejonowy nie kwestionował, by następowały także inne dostawy o wartości przekraczającej kwotę

wskazywaną w zarzucie, w związku z tym nie widać sprzeczności pomiędzy ustaleniami faktycznymi a materiałem dowodowym, w oparciu o który w innych miejscach uzasadnienia znalazły się stwierdzenia o innych, poza wykazywaną w przedmiotowej fakturze, dostawami paszy.

W przypadku zarzutów naruszenia art.5 kc i art.410 kc , to skarżący nie wskazał zasady współzycia społecznego, jaką powód naruszył występując z żądaniem określonym w pozwie, albo sprzeczności jego działania ze społeczno gospodarczym przeznaczeniem realizowanego w toku procesu prawa. Jeśli miałyby to mieć związek z jakością paszy, to odpadnięcie podważenia uprawnienia powoda zadania zapłaty ceny za jej sprzedaż realizowane być mogło w oparciu o system żądań i roszczeń wynikających z instytucji rękojmi za wady fizyczne, z których pozwany skorzystał w toku procesu. Zauważyć przy tym wypada, że pozwany wykorzystał dostarczoną karmę w procesie hodowli, wyprodukował przy jej użyciu określoną partię drobiu, z tytułu czego pozyskał przychód z tej działalności. Nie widać zatem powodów dla pełnej dyskwalifikacji karmy pod względem jej przydatności w tuczu drobiu. Przepis ustawy o paszach ma znaczenie technologiczne a nie związane z określonym wyrobem gotowym podlegającym indywidualnej ocenie jakości w reżimie instytucji rękojmi za wady fizyczne.

Nie jest zrozumiałe przywołanie przepisu art.410 kc, w związku z którym skarżący nie sprecyzował na czym naruszenie to miałyby polegać. Instytucja przewidziana w tym uregulowaniu dotyczy szczególnej postaci stosunku zobowiązaniowego pozwalającego na konstruowanie roszczeń odnoszących się do zwrotu przesunięć majątkowych dokonywanych przez zubożonego bez podstawy prawnej. Żadna ze stron nie podnosiła roszczeń w oparciu o to uregulowanie, zaś świadczenie należne powodowi wynikało ze stosunku umownego, którego obowiązywania pozwany nie zaprzeczał. Nie widać na tym tle, w czym skarżący upatruje realizacji przesłanek tej instytucji i możliwości jej zastosowania w realiach niniejszej sprawy.

Przytoczone względy przemawiały za wydaniem rozstrzygnięcia zamieszczonego pod punktem II.

Apelacja powoda natomiast okazała się zasadna. Wbrew założeniu przyjętemu przez Sąd Rejonowy, uregulowanie należności z faktury (...) nie zostało przyznane przez powoda, bowiem, jak to wynikało z treści pisma procesowego wskazane w apelacji, przyznawał on, że należność z tej faktury pomniejszona została o kwotę 6831,99 zł wynikająca z faktury korygującej, jednakże mimo tego zadłużanie z tego tytułu zamykało się kwota dochodzoną pozwem. Nie można było przyjąć, że pozwany na poczet tej faktury uiszczył kwotę 11764,60 zł (uzasadnienie k.320), bowiem w takim przypadku, uwzględniając korektę przedmiotowej faktury, doszłoby do nadpłaty w wysokości 6322,14 złotych. W tej sytuacji, jeśli doszło do uiszczenia wskazywanej przez Sąd Rejonowy kwoty, to wymagało to wykazania zaliczenia jej w poczet całości zadłużenia wynikającego z analizowanej faktury, czego pozwany nie wskazywał, podnosząc jedynie w toku procesu brak uwzględnienia odliczenia wynikającego z faktury korygującej oraz nie zaprzeczając twierdzeniom powoda podnoszonym także w apelacji na temat pozostającej do uregulowania należności z tego tytułu. W tym kontekście nie można było zasadnie przyjąć, by doszło do zaspokojenia powoda w zakresie kwoty dochodzonej przez powoda z tytułu brakującej należności z faktury (...).

Prowadziło to do rozstrzygnięcia zawartego w punkcie I.1, przy czym żądanie odsetek od tej należności usprawiedliwiane było dyspozycją art. 481§1 kc, zważywszy na termin płatności określony w tej fakturze na 13 sierpnia 2010 roku (k.14).

W związku z uwzględnieniem powództwa w całości, zmianie uległa także zasada rozstrzygnięcia o kosztach procesu, gdzie zastosowanie znajdował art.98§1 i 3 kpc w zw. z art.99 kpc. Koszty poniesione przez powoda objęły opłatę sądową, wynagrodzenie pełnomocnika i opłatę skarbową od pełnomocnictwa. W tej sytuacji zmianie podlegały także postanowienia zamieszczone w wyroku dotyczące obciążenia kosztami sądowymi, które dotyczyły, w oparciu o art. 113§1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 98§1 kpc, pozwanego w całości, co sprowadzało konieczność rozstrzygnięć zamieszczonych w punkcie I.2 i 3.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 386§1 kpc, Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania apelacyjnego, zważywszy na jego wynik, orzekł w oparciu o art.98§1kpc, zaś należność z tego tytułu objęła, w myśl

art.99 kpc w zw. z art.98§3 kpc, opłatę od apelacji oraz wynagrodzenie radcy prawnego (§12 ust.1 pkt 1 w zw. z §6 pkt 5 rozporządzenia z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych...).

SSO D.Iskra SSO P.Grochowski SSR del do SO M.Postulska-Siwek